НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Показники динаміки торгівлі цінними паперами за грудень 2017 рік

Загальна інформація щодо обігу цінних паперів на фондовій біржі

Загальний обсяг торгів на організованому ринку у грудні 2017 року становив 24,7 млрд грн. Обсяги торгів корелюються з активністю торгів за ОВДП.

Обсяги торгів на фондовій біржі, січень-грудень 2017 (млрд грн)

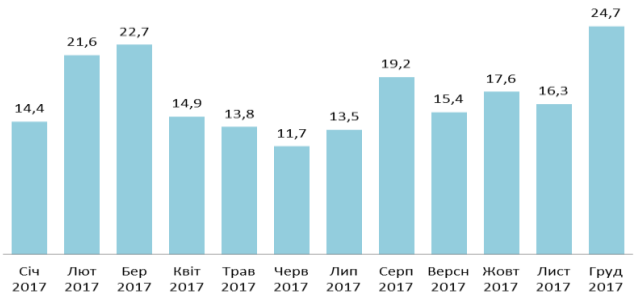

У грудні 2017 року укладення біржових контрактів відбувалось на 4 фондових біржах. Понад 99% усіх торгів було здійснено на фондових біржах "Перспектива", "ПФТС" та "Українська біржа" внаслідок торгів з ОВДП. Найбільша кількість укладених біржових контрактів – на "Українській біржі" (близько 90% всіх контрактів). Розподіл торгів між фондовими біржами за останній місяць було змінено у зв'язку з посиленням активності торгів з ОВДП на "Українській біржі".

Загальні обсяги торівлі на фондовій біржі, листопад-грудень 2017

Листопад 2017			Грудень 2017		
Назва	**млн грн**	**%**	**Назва**	**млн грн**	**%**
Перспектива	10 318,11	63,26	**Перспектива**	11 069,66	44,82
ПФТС	3 920,49	24,04	**ПФТС**	6 513,45	26,37
УБ	2 072,90	12,71	**УБ**	7 112,18	28,80
ІННЕКС	0,00	0,00	**ІННЕКС**	0,65	0,00
УМВБ	0,00	0,00	**УМВБ**	0,00	0,00
Всього	**16 311,50**	**100**	**Всього**	**24 695,94**	**100**

Організований ринок за структурою торгів у розрізі фінансових інструментів фактично є ринком обігу державних облігацій (90%). Обсяги торгів з іншими цінними паперами залишаються на мінімальному рівні та складаються в основному з кількох емітентів, попит на цінні папери яких формується обмеженим колом учасників.

Торги на фондовій біржі за видами цінних паперів (млн грн)

Вид цінних паперів	Листопад 2017	Грудень 2017	Зміна	%
ОВДП	14 086	43 070	↑	59,9
Акція	164	253	↑	54,3
Деривативи	819	573	↓	-30,0
Корпоративні облігації	902	1 163	↑	28,9
Опціонний сертифікат	333	167	↓	-49,8
Корпоративні акції	4,00	0,00	↓	-100
Інвестиційний сертифікат	3,0	11,1	↑	270,0
Всього	**16 311**	**45 237**	↑	**51,4**

Кількість виконаних біржових контрактів зменшився у порівнянні з попереднім періодом (-11,5%), на фоні зменшення обсягів торгів на строковому ринку.

Кількість виконаних біржових контрактів, листопад-грудень 2017 (шт.)

Місяць	Кількість контрактів	Зміна	%
Листопад	10 822	↑	2,8
Грудень	9 577	↑	-11,5

Залишаються значні обсяги біржових контактів, укладених на ринку РЕПО. Предметом 95% всіх контрактів, укладених на ринку РЕПО, є державні облігації. В основному операції на ринку РЕПО здійснюють банки. Збільшились торги на строковому ринку.

Обсяг торгів за видами ринку, листопад-грудень 2017 (млн грн)

Протягом грудня 2017 року склад біржового реєстру змінився. Було здійснено делістинг двох емітентів корпоративних облігацій (ТОВ "Егрес Агро" та ДП "Укравтодор") та лістинг корпоративних акцій.

Лістинг цінних паперів в реєстрах фондових бірж, червень-грудень 2017

Рік	Акції	Облігації	Інвестиційні сертифікати	Всього	Зміна у %
31.06.2017	11	13	1	25	**0%**
31.07.2017	11	10	1	22	**-12%**
31.08.2017	12	10	1	23	**4,5%**
31.09.2017	12	10	1	23	**0%**
31.10.2017	12	10	1	23	**0%**
31.11.2017	10	9	1	20	**-13%**
31.12.2017	11	7	1	19	**-5%**

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Показники динаміки торгівлі цінними паперами за грудень 2017 рік

Загальна інформація щодо обігу цінних паперів на неорганізованому ринку

Обсяги торгів на неорганізованому ринку залишаються активними. Структура торгів на неорганізованому ринку значно відрізняється від організованого. Обсяги торгів з цінними паперами та іншими фінансовими інструментами на позабіржовому ринку є менш волатильними у порівнянні з організованим та характеризуються відсутністю значних коливань. Зручний процес трейдингу та поступове формування ліквідності за державними облігаціями на організованому ринку є основними факторами зменшення операцій на позабіржовому ринку.

Обсяги торгів на неорганізованому ринку, січень-грудень 2017 (млрд грн)*

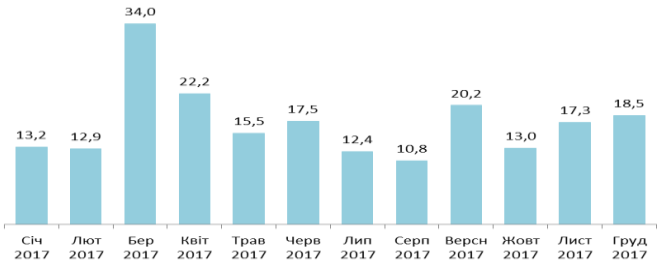

*без урахування ощадних сертифікатів НБУ

Загальний обсяг торгів на неорганізованому ринку у грудні 2017 року становив 18,5 млрд грн. Найбільші зміни в обсягах торгів та структурі торгів зафіксовано за акціями.

Обсяги торгівлі за видами фінансових інструментів, листопад-грудень 2017

Вид цінних паперів	Листопад (млн грн)	Грудень (млн грн)	
Акція	6 800	9 989	5 106
Інвестиційні сертифікати	3 252	2 678	5 066
ОВДП*	1 886	396	10 182
Облігації підприємств	1 770	2 451	
Вексель	2 049	1 360	
Акція КІФ	1 547	1 454	-
Форвардні контракти	52	171	6
Всього	**17 355**	**18 499**	**26 695**

*без урахування розміщення

Обсяги торгів на неорганізованому ринку у грудні 2017 року продемонстрували падіння, а саме акції торгувались менше ніж, у попередні періоди.

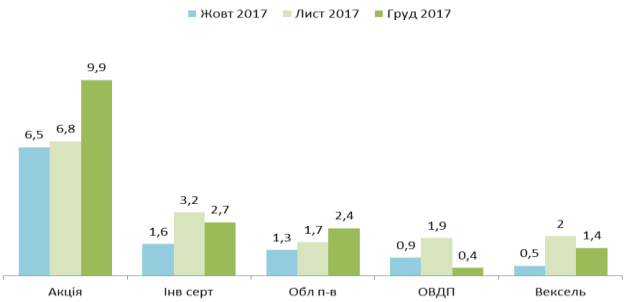

Торгівля акціями

Переважна частина всіх обсягів торгів з акціями відбувається на позабіржовому ринку. Більшість торгів відбувається з цінними паперами, ціноутворення за якими є непрозорим. У зв'язку з великими угодами на цінні папери емітентів металургійного сектору та рітейлу такі емітенти потрапили до ТОП списку.

ТОП-10 акцій, що торгувалися на неорганізованому ринку, грудень 2017 (млн грн)

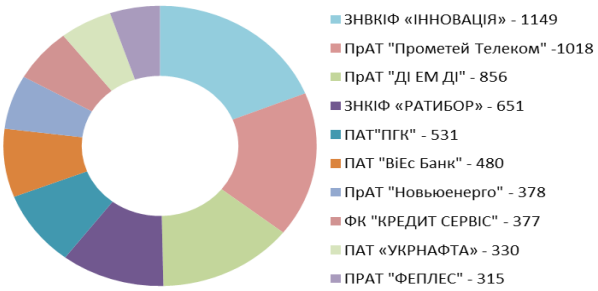

Понад 40% торгів на неорганізованому ринку здійснюють перші ТОП-5 торговців цінними паперами, обсяг угод у яких становить 4,6 млрд грн.

ТОП-5 емітентів з найбільшим обсягом торгів з акціями

Назва	Обсяг угод (млн грн)	% від загального обсягу торгів з акціями
ТОВ "СПАЙК-ІНВЕСТ"	1 132	9,8
ТОВ "БЕНЕФІТ БРОК"	1 006	8,7
ТОВ "Фондова компанія "Авангард"	887	7,5
ТОВ "ФК ГАМБИТ"	861	7,5
ТОВ "ФГІ"	822	7,1

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Показники динаміки торгівлі цінними паперами за грудень 2017 рік

На біржовому ринку торгівля акціями формується з емітентів, які переважно є предметом контрактів інтернет-трейдингу. У грудні 2017 року всі ТОП-10 емітентів, які найбільше торгувалися на фондових біржах, всупереч трендам на позабіржовому ринку, були реальними підприємствами, з яких складаються основні галузі економіки. Проте торги із зазначеними емітентами залишаються дуже незначними, а низька концентрація ліквідності та значна волатильність є причиною відсутності бажання у великих інвесторів формувати свої портфелі з таких активів.

ТОП-10 акцій, що торгувалися на фондовій біржі, грудень 2017 (млн грн)

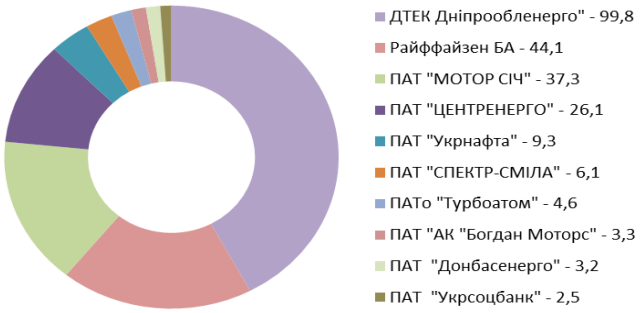

Порівнюючи ціноутворення на акції на біржовому та позабіржовому ринку, можна констатувати, що спред цін на неорганізованому ринку значно ширше, а різниця, починаючи з 50% спреду та більше, фактично зростає в геометричній прогресії. Кількість випусків, що торгуються на неорганізованому ринку, значно більше за ті, що перебувають у біржових списках фондових бірж. Водночас кількість емітентів, за якими спред на позабіржовому ринку перевищує 1000%, тобто ціни на акцію відрізняються у 10 та більше разів.

Спред цін по акціям Організований vs Неорганізований ринки

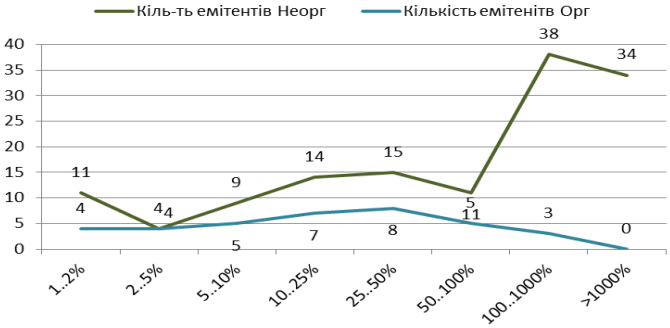

Частина емітентів з найбільшим вертикальним спредом є серед тих, що найбільше торгувалися протягом грудня 2017 року. На організованому ринку значну цінову різницю зафіксовано за акціями: ПАТ "ДТЕК ДНІПРООБЛЕНЕРГО" (235%), ПАТ "ПАТ "КРЕДОБАНК"" (207%), ПАТ "Дружківський машинобудівний завод" (122%)

ТОП емітентів акцій з найбільшим спредом >1000%

Назва Еміт	Min	Max	Max/Min	Сума (млн)
Укрбуденерготехнологія	0,0006	14 950,0	25 604 566	133,70
ПАТ "ЕКОМОБІЛЬ"	0,03	32 875,0	1 017 481	55,43
ПрАТ "НОВЬЮЕНЕРГО"	0,00	189,3	76 312	379,82
ПАТ «ФК «Кредит сервіс»	0,43	22 391,0	52 395	384,34
ПрАТ "СК «ПРОМІНЬ"	0,0005	20,9	46 148	198,38
ПРАТ "ФЕПЛЕС"	0,0005	8,3	16 156	314,91
ПрАТ "Турбо Інвестментс"	0,003	29,1	10 175	90,36
ПрАТ "ЄВРАЗ ДМЗ"	0,25	1 259,1	5 036	41,23
ПрАТ "ДОНЕЦЬККОКС"	0,02	73,0	3 505	0,05
ПрАТ "УКРГАЗОТРЕЙД"	1,00	1 000,0	1 000	28,91
ПАТ" ЖМК"	0,01	10,0	996	142,58

Середній обіг акцій на фондових біржах збільшився. На неорганізованому ринку обсяг середньозваженої угоди набагато вище біржового та середньо денний обіг становить майже 400 млн грн.

Середньозважений торговельний обіг акцій задобу

Організований		Неорганізований	
Кількість бк (шт)	Оборот (млн)	Кількість угод (шт)	Обіг (млн)
252	11	89	392

Торгівля корпоративними облігаціями

На ринку корпоративних облігацій присутні в основному локальні інвестори та банки. Первинне розміщення здійснюється здебільшого на організованому ринку, зокрема, компаніями будівельної галузі економіки з подальшою реалізацією цільових облігацій будівельників фізичним особам-інвесторам на неорганізованому ринку. Вторинний ринок характеризується обігом цінних паперів серед обмеженого кола осіб. Епізодично на ринку відбуваються транзакції залучення боргового капіталу компаніями через випуск облігацій, які викуповують банки. Більшість лідерів торгів за облігаціями - компанії будівельної галузі.

ТОП-7 корпоративних облігацій, на неорганізованому ринку, грудень 2017 (млн грн)

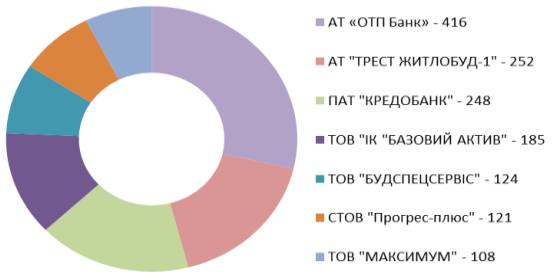

За типами облігацій структура торгів на неорганізованому ринку розподіляється більш рівномірно. За кількістю угод превалюють цільові облігації, які використовують будівельні компанії, розміщення відбувається в основному серед фізичних осіб.

Структура торгів за типом облігацій

	Неорганізований		Організований	
Тип облігації	Кількість угод	Сума (млн грн)	Кількість угод	Сума (млн грн)
Відсотк бездокумен іменна	163	1 516	29	1 041
Диск бездокумен іменна	106	298	2	11
Цільова бездокумен іменна	643	637	21	109
Всього	**912**	**2 451**	**52**	**1 161**

Торги корпоративними облігаціями на організованому ринку в грудні 2017 року складалися з трьох емітентів: АТ "ОТП Банк", ПАТ "КРЕДОБАНК" та ПРАТ «ФФ «Дарниця».

ТОП облігацій підприємств, що торгувалися на фондовій біржі, грудень 2017

Назва	Кількість угод	Обсяг (млн грн)
АТ "ОТП Банк"	2	412
ПАТ "КРЕДОБАНК"	2	250
ПРАТ «ФФ «Дарниця»	1	155

Торгівля ОВДП

Протягом грудня 2017 року середня дохідність за гривневим ОВДП становила близько 15%-18% при мінімальній дохідності, зафіксованій на рівні 9,24%, та максимальній 18,9%. Протягом 3 місяців поспіль спостерігається падіння середньозваженої ставки річної дохідності, яка є предметом укладених біржових контрактів з ОВДП.

Графік дохідності гривневих ОВДП на організованому ринку

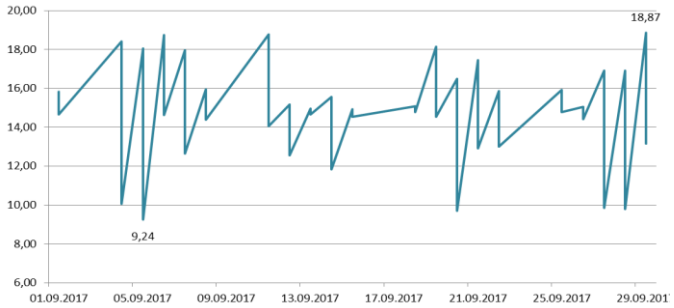

За валютними ОВДП протягом усього року дохідність та різниця між максимальною та мінімальною дохідністю залишається досить великою. Всі розрахунки за валютними ОВДП відбуваються у національній валюті, отже значна курсова волатильність суттєво впливає на криву дохідності. Спред значно вище за гривневі ОВДП.
Слід зазначити, що контрактів з валютними ОВДП значно менше ніж з гривневими.

Графік дохідності валютних ОВДП на організованому ринку

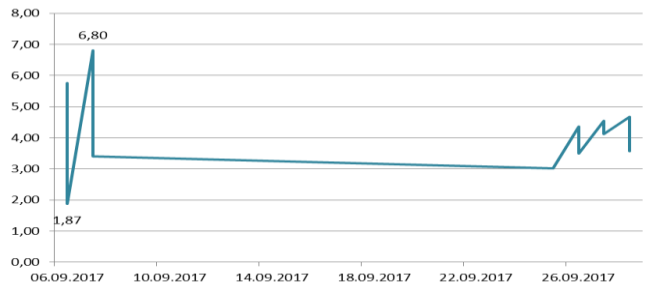

З початку року спостерігається зацікавленість інвесторів до державних облігацій з середньостроковим терміном погашення. Тенденція зростання попиту на державні облігації з середньостроковим терміном погашення є позитивним індикатором та свідчить про зростання довіри інвесторів до державних боргових інструментів. Водночас ліквідність ОВДП з терміном погашення 3 та більше років - мінімальна.

Обсяги торгів за строками погашення ОВДП (млн грн)

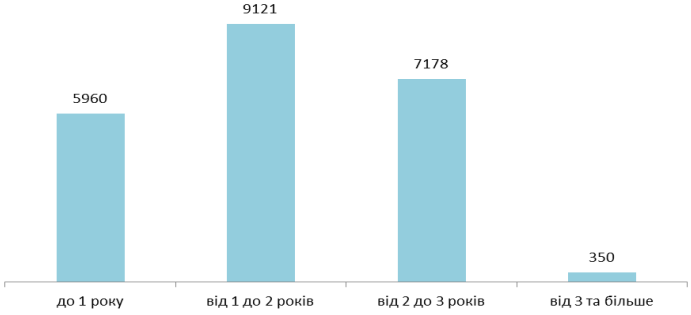

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Показники динаміки торгівлі цінними паперами за грудень 2017 рік

Торгівля деривативами

У грудні на фондовому ринку найбільший попит мали ф'ючерсні контракти на тройську унцію золота (близько 67%), друге місце посіли строкові контракти на курс пари євро-дол (близько 20%).

Структура торгів деривативами за видом інструментів

Вид деривативу	Кількість контрактів (шт)	Сума (млн грн)
Ф'ючерсний контракт на тройську унцію дорог	734	388,5
Ф'ючерсний контракт на курси валют	455	111,0
Ф'ючерсний контракт на Індекс УБ	106	4,3
Ф'ючерсний контракт на ціну сорта BRENT	476	68,9
Ф'ючерсний контракт на ціну пшениці	0	0,000
Всього	**1 771**	**573**

Обсяг реальних коштів, які обертаються на строковому ринку, залишається на дуже низькому рівні. З урахуванням гарантованого забезпечення, які учасники торгів надають для укладення ф'ючерсного контракту, обсяг за всіма видами ф'ючерсних контрактів, не перевищує 15 млн грн. Отже, забезпечення, наприклад, на пару євро-долар, становить 6%, а 94% становить "плече", що надається інвестору. Гарантоване забезпечення на ф'ючерсний контракт тройської унції золота становить 8%. Найбільший відсоток гарантованого забезпечення передбачено ф'ючерсним контрактом на індекс Bitcoin - 30%.

Реальний обсяг з урахуванням гарантованого забезпечення (млн грн)

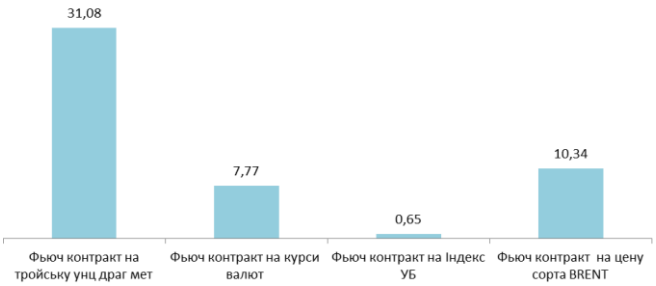

Найбільшим попитом серед клієнтів ринок деривативів користується у фізичних осіб. Разом з тим невелика кількість юридичних осіб впливають на 51,1% обсягів торгів.

Структура торгів деривативами за видами осіб

Вид особи	Унікальна кількість осіб	Частина торгів (%)
Юридична	3	51,0
Нерезидент юридична	-	-
Фізична	82	49,0
Емітент	-	-

Найбільша середньозважена позиція одного біржового контракту за ф'ючерсами у юридичних осіб становить 167 тис. грн, найменша - у торговців цінними паперами.

Середньозважена позиція 1 ф'ючерсного контракту (тис. грн)

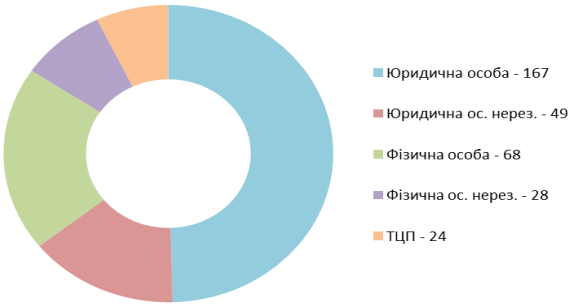

Торгівля цінними паперами ІСІ

З лідерів торгів інвестиційними сертифікатами, що торгувалися на неорганізованому ринку, жодна компанія не продемонструвала позитивний результат дохідності за останні 12 місяців.

ТОП емітентів інвестиційними сертифікатами на неорганізованому ринку

Назва КУА та фонду	Сума (млн)	Ринкова ціна/ВЧА	Дохід за 12 місяців %
ПЗНВІФ "Міжрегіональний венчурний фонд"	281	1,45	0
ТОВ «КУА „КРІСТАЛ ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ“	270	0,78	-5
ПЗНВІФ "Українські технології"	213	1,00	0

Дебіторська заборгованість та інвестиції в корпоративні права товариств з обмеженою відповідальністю є найбільшою складовою структури активів пайових фондів, що найбільш активно торгуються на неорганізованому ринку.

Середньозважена структура активів ПІФ неорганізованого ринку

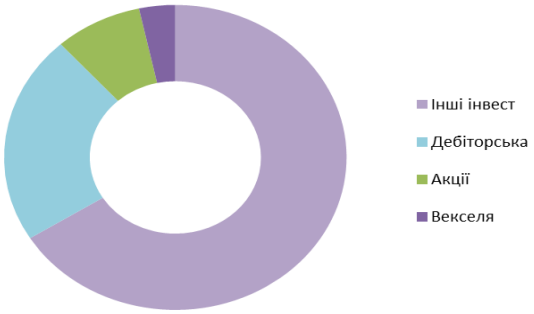

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Показники динаміки торгівлі цінними паперами за грудень 2017 рік

Лідер за дохідністю серед емітентів корпоративних облігацій, що найбільше торгуються на неорганізованому ринку, є ПАТ "ЗНВКІФ "ОЛЕРОН СТАНДАРТ" (233%)

ТОП емітентів корпоративних акцій на неорганізованому ринку

Назва фонду	Сума (млн)	Ринкова ціна/ВЧА	Дохід за 12 місяців %
ЗНВКІФ «ІННОВАЦІЯ»	1 149	0,83	-3
ЗНКІФ «РАТИБОР»	651	1,11	0
ПАТ "ЗНВКІФ "ОЛЕРОН СТАНДАРТ"	224	0,30	233

Середньозважена структура активів корпоративних фондів, що найбільше торгуються на неорганізованому ринку, значно відрізняється від структури активів фондів, що торгуються на організованому ринку. Структура активів фондів неорганізованого ринку складається переважно з дебіторської заборгованості та інших інвестицій, що в більшості випадків є корпоративними правами товариств з обмеженою відповідальністю.

Середньозважена структура активів корпоративних фондів неорганізованого ринку

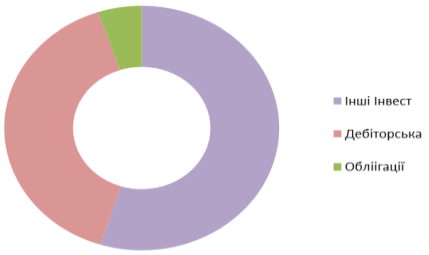

На організованому ринку здійснюються торги всього з трьома пайовими фондами. Структура активів яких є більш прозорою, в порівнянні з фондами, що торгуються на неорганізованому ринку. Так, структура активів фонду ТОВ"КУА" Інвестиційний Капітал Укр." складається переважно з ОВДП та грошових коштів. Фонд КУА "КІНТО" (Індекс УБ) майже 100% складається з акцій індексного кошика УБ. Фонд КУА "КІНТО-Голд" складається з драг металів.

ТОП емітентів інвестиційних сертифікатів на організованому ринку

Назва КУА та фонду	Сума (млн)	Ринкова ціна/ВЧА	Дохід за 12 місяців %
ТОВ"КУА"Інвестиційний Капітал Укр."	10,60	1,16	10
КУА КІНТО (Індекс УБ)	0,38	0,99	75
КУА КІНТО (КІНТО-Голд)	0,31	0,95	12

Структура активів пайових інвестиційних фондів, що торгуються на фондових біржах, є найбільш прозорою та складається з ліквідних активів.

Середньозважена структура активів ПІФ фондової біржі

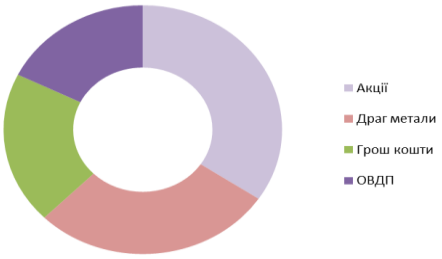

На фондових біржах відбувались торги виключно з цінними паперами КІФ "Інтегрум Венчурс", активи якого на 98% складаються з інвестицій в корпоративні права.

ТОП емітентів корпоративних акцій на організованому ринку

Назва Фонду	Сума (млн)	Ринкова ціна/ВЧА	Дохід за 12 місяців %
КІФ "Інтегрум Венчурс"	0,027	1,03	3

Структура активів корпоративних фондів, що торгуються на фондових біржах, складається переважно з інших інвестицій.

Середньозважена структура активів корпоративних фондів

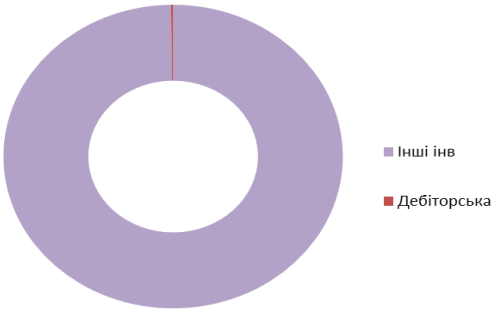

Ринок РЕПО

Протягом грудня 2017 року на ринку РЕПО зберігається кореляція ставок кредитування під заставу ОВДП на рівнях, близьких до облікової ставки НБУ на дату укладення РЕПО-договорів. Ринок майже синхронно реагує на поступові зниження ставки та кредитується в середньому на 2-3% вище за облікову ставку. Найактивніше використовують інструмент операцій РЕПО - банки. Банки, які ведуть агресивну політику залучення ресурсів та згодні кредитуватись за завищеними ставками, у порівнянні з ставкою НБУ, потребують додаткової ліквідності.
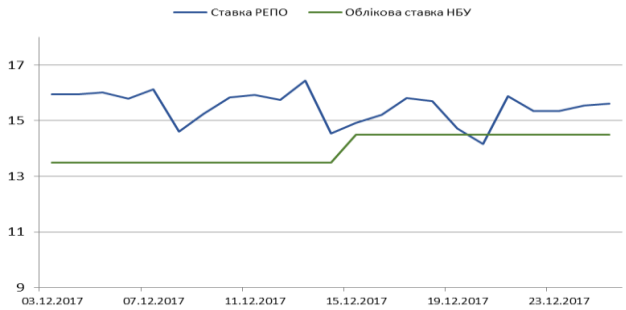
Ставка кредитування РЕПО та облікова ставка НБУ, %